

Jaarstukken 2019

06-07-2020

Sociaal

Portefeuillehouder:

J.D.W. Klaasse en M.A. Sikkes -van den Berg

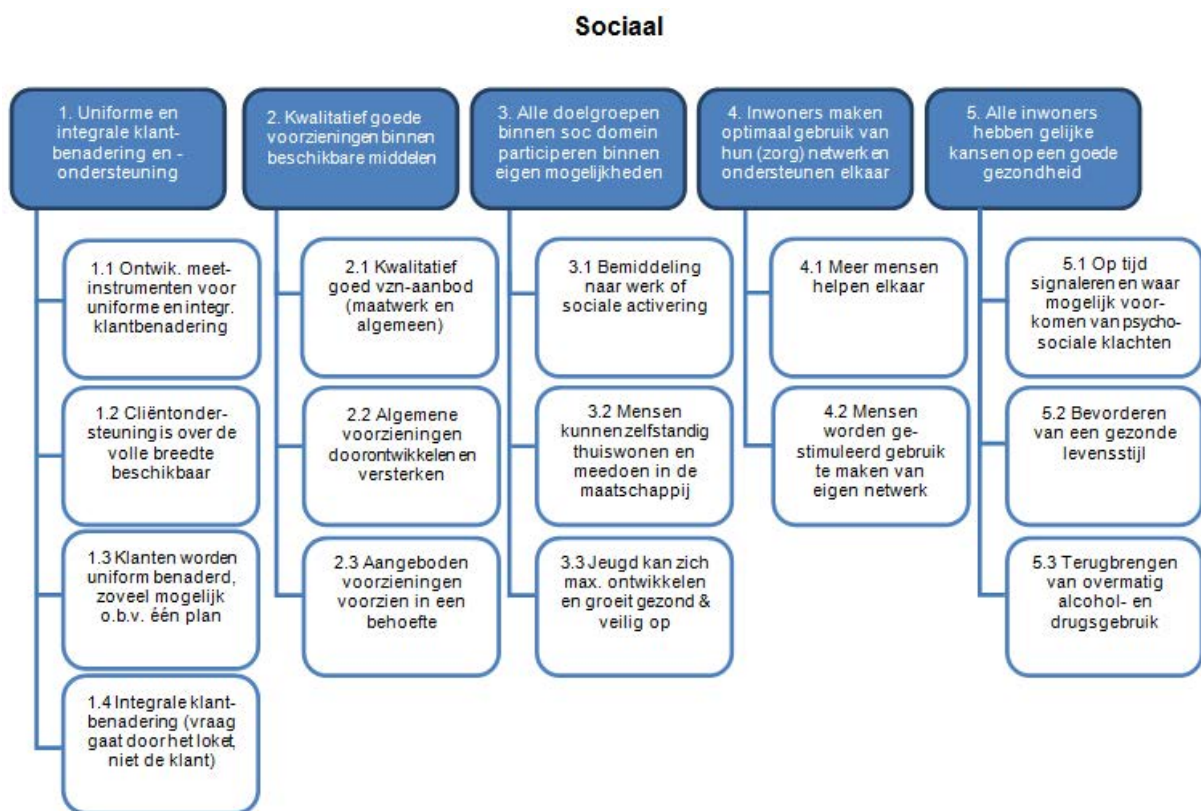
Afdelingsmanager:

K. Schelling

Afdeling:

Samenleving

Doelstellingen in één oogopslag

Belangrijke ontwikkelingen

Nota sociaal domein 2020-2023

2019 stond voor het sociaal domein onder andere in het teken van de totstandkoming van de integrale nota sociaal domein. Diverse nota's (jeugd, wmo, gezondheid, inkomen, armoede) zijn geïntegreerd en in samenhang gezien en verwerkt tot één beleidsplan voor de komende jaren. De nota is een resultaat van een interactief proces met partners en doelgroepen. In de nota is vastgelegd dat de bestaande beleidskoers wordt vastgehouden en dat er een aantal ontwikkelopgaven zijn. Deze ontwikkelopgaven gaan over vitale netwerken in Diemen, integraal werken / integrale toegang en informatie en communicatie.

Sociaal voor kinderen, jongeren en gezinnen

Het afgelopen jaar is heeft een Rekenkameronderzoek aangetoond dat de toegang tot de jeugdhulp in Diemen goed functioneert. Een bevestiging dat met het huidige beleid een goede weg is ingeslagen. In de nota sociaal domein 2020-2023 is deze lijn geborgd. In 2019 is ook gebleken dat het huidige regionale stelsel voor de specialistische jeugdhulp zorgelijk is bekeken vanuit financieel oogpunt. De gedecentraliseerde jeugdzorgtaken en de daarbij gepaard gaande bezuinigingen worden weliswaar opgevangen, zonder dat jongeren of gezinnen in de jeugdzorg daar last van ondervinden, maar het wordt moeilijker om kosten beheersbaar te houden.

Ouder-Kindcoaches

In 2019 is de ambulante en preventieve jeugdhulp op gelijk niveau gehouden. De formatie voor de Ouder-Kindcoaches (OK) is in het schooljaar 2018-2019 verdubbeld en ook dat is vastgehouden. In 2020 wordt de functie en uitbreiding van uren geëvalueerd.

Ontwikkelingen Brede HOED-Team

In 2019 heeft een oriëntatie plaatsgevonden over de rol en positie van het Brede HOED-team. Daarbij is geconstateerd dat er veel wisselingen zijn geweest in de afgelopen jaren en dat is de continuïteit naar cliënten en stabiliteit van het team niet ten goede gekomen. Een toename van meldingen vanuit Veilig Thuis en wachtlijsten bij gecertificeerde instellingen en aanbieders hebben ervoor gezorgd dat er meer druk is komen te liggen bij het BHT. In 2019 is bekeken hoe het Brede HOED Team het beste kan worden toegerust. Dit heeft uiteindelijk tot het advies geleid om het BHT onder te brengen bij de gemeente en 2020 als overgangsjaar te beschouwen.

Overgangsmomenten jeugd

Met name de overgang van jongeren van het primair naar het voortgezet onderwijs is voor Diemen, met het ontbreken van voortgezet onderwijs, een kwetsbare overgang. Vanaf 2019 hebben de leerplichtambtenaren de opdracht om meer als verbindende functionarissen op te treden. Dat betekent dat zij vinger aan de pols houden bij leerlingen waar zorgen over bestaan op het primair onderwijs. Daarnaast is in 2019 gewerkt aan informatievoorziening voor de overgang van 18- naar 18+ (zelfstandigheid van jongeren) en zijn gesprekken gevoerd met de jongerenraad of er ook een evenement moet komen voor deze doelgroep.

Veilige gemeenschap

Per 1 januari 2020 is De Wet verplichte ggz (Wvvggz) van kracht. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen. De Wvvggz geeft de mensen die verplicht worden behandeld en hun familie meer inspraak. Iedereen krijgt de mogelijkheid om bij de gemeente een melding te doen als hij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken en zo nodig een 'zorgmachtiging' in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente.

Sterke gemeenschap: Daarom Diemen, economie, welzijn en evenementen Huis van de buurt

In de Rode Kruislaan en de Beukenhorst heeft communitybuilding plaatsgevonden waarbij met inwoners voortdurend gezocht wordt naar het versterken van de buurt en de gemeenschap. Dit heeft tot diverse activiteiten geleid in 2019. Daarnaast vinden gesprekken plaats over het realiseren van een buurtkamer en herinrichting van de openbare ruimte in de Rode Kruislaan. De GIDS middelen worden overgeheveld naar 2020 om een buurtkamer te kunnen plaatsen.

De activiteiten in het huis van de buurt zijn onverminderd voortgezet. De middelen voor een tweede Huis van de Buurt zijn nog niet hiervoor aangewend. De plannen hiervoor moeten nog worden uitgewerkt.

Ondersteuning voor bijvoorbeeld ouderen en mensen met een beperking

In 2019 zijn er stappen ondernomen om de Wmo raad actiever en vroegtijdig te betrekken bij de inrichting van publieke voorzieningen en openbare ruimte. Zo neemt een lid van de Wmo raad periodiek deel aan de verkeerscommissie.

Alle ouderen in de AOW gerechtigde leeftijd kunnen, ongeacht de hoogte van het inkomen, sinds 2019 een Stadspas aanvragen.

Er is in 2019 wederom aandacht uitgegaan naar het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid. Onder andere via de huizen van de buurt, de informatie huisbezoeken, via welzijn op recept en ook via communitybuilding. Toch blijkt uit de gezondheidsmonitor dat het eenzaamheid veel voorkomt. Het thema eenzaamheid is onderdeel van de nota sociaal domein en er zal de komende jaren een punt van aandacht blijven.

(beschermd) Wonen

Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt over wonen en zorg. Bewoners zorgen in principe zelf voor de benodigde aanpassingen aan hun woning om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het overheidsbeleid is erop gericht dat huishoudens zo lang mogelijk zelfstandig wonen. De gemeente en de corporaties zetten daarvoor instrumenten in als WMO-voorzieningen, een uitbreiding van het aantal nulredenwoningen, het waar mogelijk opnemen van huisvestingsvragen van zorginstellingen in het woningbouwprogramma bij nieuwbouw, een bewustwordingscampagne voor huurders om zich voor te bereiden op ouder worden en het goed regelen van de uitstroom uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De gemeente en corporaties stemmen af in hoeverre aanpassingen behouden kunnen blijven bij mutatie. De corporaties handhaven het faciliteren van huisvesting voor bijzondere groepen. Voorbeelden hiervan zijn huisvesting voor verstandelijk beperkten en samenwerking met zorgpartijen om cliënten van hen zelfstandig te laten wonen.

Met de regiogemeenten Amsterdam, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn maken we afspraken over het doorcentraliseren van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dat betekent ook dat we afspraken maken over welke voorzieningen we lokaal aanbieden en welke voorzieningen we regionaal aanbieden. Dit doen we in overleg met partners op gebied van zorg, geestelijke gezondheidszorg en de corporaties.

In 2019 zijn we begonnen met het huisvesten van zelfredzame dakloze gezinnen. Als de gezinnen echt geen mogelijkheden hebben om zelf in woonruimte te voorzien, en er is geen sprake van bijvoorbeeld psychiatrische problemen of verslaving dan biedt de gemeente Diemen hen tijdelijk onderdak aan en begeleiding bij het zoeken van woonruimte. Deze taak werd eerder door de gemeente Amsterdam uitgevoerd.

We verkennen de mogelijkheden om een deel van de vrijkomende sociale huurwoningen direct toe te wijzen aan mensen die voorrang (urgentie) hebben. Nu reageren die mensen nog zelf op de vrijkomende woning. Niet altijd ontstaat dan de optimale match tussen woningzoekende en de vrijkomende woning.

Diversiteit

In 2019 is er gewerkt aan het thema Diversiteit in Diemen. Het is verweven in de nota sociaal domein. Daarnaast is een participatietraject uitgezet voor het ontwikkelen van het bredere diversiteitsbeleid en er is aandacht besteed aan het opzetten van een netwerk. Dat

heeft ook geleid dat, naast het ondersteunen van de activiteiten van lopende initiatieven zoals Pink Diemen en stichting As Salaam, ook andere initiatieven de kans hebben gehad iets te organiseren (Stichting Dian). Ook is het onderwerp diversiteit geland in de nieuwe beleidsnota Sociaal Domein: Samen Diemen. Gezien de aard van de werkzaamheden rond diversiteit is zijn niet alle gereserveerde middelen benut.

Cliëntondersteuning

De cliëntondersteuning is in 2019 verder geïntensiveerd. Er is sprake van een stijging van het gebruik van cliëntondersteuning. De begeleiding vanuit de maatschappelijke ondersteuning door Stichting MaDi en Stichting MEE is in aantallen verder toegenomen. Dat komt onder andere door de groei in Diemen en worden door netwerkpartners wordt cliëntondersteuning sneller gevonden. In 2020 zal deze trend zich voortzetten.

Abonnementstarief eigen bijdrage Wmo maatwerkvoorzieningen

Per 1 januari 2019 is het abonnementstarief voor Wmo maatwerkvoorzieningen ingevoerd. Het abonnement houdt in dat een huishouden een eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken betaalt, ongeacht inkomen, vermogen en het aantal Wmo-voorzieningen. Gemeenten zijn vanuit het Rijk gecompenseerd voor de verminderde inkomsten aan eigen bijdrage. Een tweede effect van het invoeren van het abonnementstarief is de aanzuigende werking op bijvoorbeeld mensen die nu afzien van een voorziening in verband met de hoge kosten voor de eigen bijdrage. Voor met name de midden- en hogere inkomensgroepen aanmerkelijk goedkoper wordt om gebruik te maken van Wmo-voorzieningen. Voor de toename in uitgaven door de aanzuigende werking worden gemeenten niet gecompenseerd door het Rijk.

In Diemen is het aantal aanvragen voor Wmo maatwerkvoorzieningen in 2019 met ongeveer 10% gestegen ten opzichte van 2018. De toename in uitgaven is in 2019 opgevangen binnen het totale Wmo budget.

Wmo-vervoer

Vanaf 2017 is er een toename in het aantal ritten van het Wmo-vervoer en een toename van het aantal pashouders. Deze trend is in 2019 doorgezet. Zoals vermeld in de 4e kwartaalbrief is er een budgetoverschrijding voor het Wmo-vervoer. In 2019 is er € 100.000 meer uitgeven dan begroot voor het Wmo-vervoer. Dit is opgevangen binnen het totale Wmo budget.

Ontwikkelingen specialistische jeugdhulp

De gemeente Diemen heeft, net als veel andere gemeenten in Nederland, in 2018 te maken gekregen met tekorten op de jeugdhulp. In de Meicirculaire 2019 heeft het Rijk daarom voor de jaren 2019-2021 aanvullende financiële middelen beschikbaar gesteld (2019: € 572.000). Het budget voor specialistische jeugdhulp 2019 en 2020 is op basis van de huidige inzichten verhoogd met € 650.000. Tevens zijn regionale maatregelen ontwikkeld om de financiële beheersbaarheid te borgen. Echter, de uitgaven blijven een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

Binnen de leerlingenpopulatie van het speciaal onderwijs kampen veel leerlingen met ernstige gedragsproblemen of zorg- en begeleidingsvragen. Leerlingen doen regelmatig een beroep op jeugdhulp. Sinds het schooljaar 2018-2019 wordt door de gemeenten Diemen en Amsterdam Specialistische Jeugdhulp op het Speciaal Onderwijs (SJSO) georganiseerd. De kosten voor deze hulp zijn naar schatting € 300.000 en komen bovenop de huidige kosten voor specialistische jeugdhulp.

Sociaal medische indicatie (SMI)

SMI is een voorziening waarbij kinderopvang wordt bekostigd indien er sprake is van een

sociale en/of medische indicatie als er geen recht is op reguliere kinderopvangtoeslag. Dit is het geval als er sprake is van ernstige psychische, sociale of lichamelijke problemen binnen een gezin, waardoor ouders onvoldoende voor hun kinderen kunnen zorgen en de ontwikkelingskansen van het kind onder druk kunnen komen te staan. Er is in 2019 wederom sprake van een toename van de SMI. Vanwege een aanhoudende stijging is een regeling ingesteld. Deze regeling geeft meer handvatten om te kunnen sturen op de tijdelijkheid van een SMI.

Huurderving en verbouwing Brede HOED

In het kader van de groei in Diemen en de nieuwe taken binnen het Sociaal Domein is het aantal medewerkers in de Brede HOED sterk gegroeid. Er is een tekort aan spreekkamers en er is ook behoefte aan ruimte om ongestoord te kunnen werken of telefoneren. Vluchtelingenwerk is vanaf 2019 gehuisvest in de Brede HOED. In 2019 zijn voorbereidingen getroffen zodat in 2020 aanpassingen gedaan kunnen worden van het gebouw.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Uniforme en integrale klantbenadering en -ondersteuning door de gemeente en haar partners

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering	
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden	In 2019 is gekeken naar een integrale cliënttevredenheidsmonitor voor jeugd, Wmo en participatie met een meer continu karakter. In 2020 krijgt dit verdere uitwerking.
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze	In 2019 is een kwalitatief en kwantitatief klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Onder andere door Movisie is gebruik gemaakt van van klantreizen, vanuit een integraal uitgangspunt
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar	
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties	In 2019 hebben verschillende organisaties onafhankelijke cliëntondersteuning geboden, zoals MEE, Markant en MaDi.
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger	De lijnen tussen de onafhankelijke cliëntondersteuners en het BHT, team sociale zaken en team Wmo zijn kort. Ze weten elkaar goed te vinden door onder andere netwerkbijeenkomsten en dit wordt ook van de partijen gevraagd. Informatie en communicatie is een speerpunt in de nota sociaal domein
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt	
1.3.1 - Trainen van alle medewerkers in het Brede HOED Netwerk in het voeren van het brede gesprek	Deskundigheidsbevordering wordt ingezet wanneer dat nodig is. Het voeren van het brede gesprek is inmiddels een vereiste.
1.3.2 - Het ontwikkelen van een uniforme vragenlijst	Er is gewerkt met een integraal perspectiefplan voor jeugdigen/gezinnen. Het blijkt een waardevol instrument om breed in gesprek te gaan.